

Hashim Thaci koszovói miniszterelnök vasárnap este Pristinában kikiáltotta Koszovó függetlenségét. A bejelentés rendkívüli parlamenti ülésen történt, ahol az új ország függetlenségi nyilatkozata mellett az állam jelképeiről is döntöttek. Este a város központjában felállították a függetlenség obeliszkjét és ünnepi koncertet tartottak. Az ünneplés később az utcákon folytatódott, a hatalmas tömeg tűzijátékkal köszöntötte országának önállóságát.

A tragikus sorsú délszláv térség történetének utóbbi másfél évtizedében minden rendezési terv a népek önrendelkezésének, az autonómiáknak és a hatalom megosztásának a jegyében fogant - hangsúlyozta Tőkés László erdélyi európai parlamenti képviselő hétfőn, az EP strasbourgi ülésén.

Tőkés a koszovói albán közösség iránti szolidaritásának adott hangot, és - mint mondta - osztozik örömeiben, "szabadsága kivívásának sikerében".

A képviselő szerint a jogállamiság nemzetközi felügyeletét előírányzó Ahtisaari-terv koszovói megvalósulása azt mutatja, hogy "térségünkben a különböző népcsoportok, nemzeti közösségek közötti viszony korántsem tekinthető megoldottnak, nemzetközi együttműködéssel viszont a jövőben minden kritikus helyzetre megoldás található".

"Ilyen értelemben számunkra a koszovói rendezés példa- és precedensértékű.

Meggyőződésünk, hogy a romániai ma-gyarság békés küzdelme az autonómiáért és Székelyföld területi autonómiájáért szintén az Európai Unió jótékony közreműködésével vezethet eredményre" - mondta TőkésLászló.

Pásztor Istvánt, a Vajdasági Magyar Szövetség elnökét a szerbiai és a vajdasági helyzetről kérdeztük. Mi a Vajdasági Magyarok Szövetségének álláspontja Koszovó függetlenségének kérdésében?

- Koszovó függetlenségének ki-kiáltása várható volt, s ez senkit sem lephetett meg. Ez egy megkerülhetetlen forгатókönyv vége. Az igazi problémát nem a függetlenség kikiáltása jelenti, hanem az, ami a vasárnapi döntés után következhet. Milyen hullámverései lesznek ennek a döntésnek? Ezt még nem tudjuk. Aggodalommal tölt el, ami történik, s ami a továbbiakban történhet. Külön aggodalommal tölt el, hogy ne ismétlődjenek meg a 2004. évi márciusi események, s hogy azok ne terjedjenek át a Vajdaság területére. Mint emlékeztet, 2004 márciusában, a koszovói albánok szerbellenes támadásai után, a szerbek Belgrádban, Újvidéken és Nisben a kisebbségeken töltötték ki bosszújukat. Vasárnap este már utcai zavargások voltak Belgrádban, az amerikai nagykövetséget támadták meg, de a Vajdaságban is voltak kilengések. Az újvidéki rendőrség néhány tüntetőt letartóztatott. A huligánok - felbőszülve Koszovó függetlenségének kikiáltása miatt - pékségek kirakatait zúzták be, s megrongáltak egy McDonald-s éttermet is, mint amerikai jelképet. A tüntetők konténereket borítottak fel, kocsikat rongáltak meg. Erős csendőrségi erők akadályozták meg, hogy a tömeg kárt tegyen a szlovén érdekeltségű Mercator áruházban. Az Obratz - amelyet a rendőrség fasiszta szerveződésnek tart - a nyugat-bácskai Béregnél zárolta a Magyarország felé vezető utat. Így tiltakoztak a szélsőségesen nacionalista szervezet tagjai. Az elkövetkező napok, hetek

fogják megmutatni, mi is vár ránk.

- Mi a szerb törvényhozás álláspontja?

- Az összes szerb politikus egyöntetűen elutasította a koszovói döntést. Ez nem meglepő. A szerb képviselőház hétfőn este megerősítette a kormány határozatát, amely semmisnek nyilvánítja a koszovói parlament által kinyilvánított függetlenséget. A jelen levő 234 parlamenti képviselő közül 225 a határozatra szavazott. A Liberális Demokrata Párt, a Vajdasági Magyar Szövetség és a Vajdasági Szociáldemokrata Liga képviselői nem szavaztak. Nem is elleneztek, nem is tartózkodtak: nem vettek részt a szavazásban. A törvényhozás megerősítette, hogy Koszovó elidegeníthetetlen része Szerbiának. Borisz Tadic szerb elnök azt kérte hétfőn az ENSZ Biztonsági Taná-csában, hogy a testület lépjen fel Koszovó frissen kikiáltott függetlensége ellen, mivel az - érvelése szerint - ellentétes a Szerbiára vonatkozó korábbi ENSZ-határozatokkal. Szerbia hazarendelte az Egyesült Államokból nagykövetét. Nem meglepő, hogy van némi megosztottság az EU tagországain belül is. Ezt a tagországok belpolitikai helyzetéhez lehet kötni. Ciprus, Görögország, Spanyolország, Szlovákia és Románia tudomásul veszik, de nem fogadják el Koszovó függetlenné válását. Ez belpolitikai üzenet. Például Romániában és Szlovákiában az ott élő magyar lakosság felé.

- A jugoszláv háború idején menekült szerbekkel töltötték fel a Vajdaságot. Most nem tartanak ilyen veszélytől?

- Ennek veszélye továbbra is fennáll. Koszovóban több mint százezres szerb lakosság él. Ameddig biztonságban érzik magukat, nem fognak tömegesen elvándorolni. Mi abban vagyunk érdekeltek, hogy biztosítsák az ott élő szerbeknek a megmaradását és fejlődését.

- Van háborús feszültség Szerbiában?

- Ebben a pillanatban nincs. Bár hétfőn este is folytatódtak a zavargások a szerb fővárosban. A dühöngő fiatalok Koszovó függetlenségének kikiáltása és az ellen tiltakoznak, hogy a nyugati hatalmak egymás után ismerik el az új államot, de háborús helyzet nincs, és reméljük nem is lesz.

- Pár hete volt Szerbiában az elnökválasztás, ahol az EU-barát jelölt győzött. "Ez Szerbia győzelme. Azt hiszem, bebizonyítottuk Európának és a világnak, hogy milyen a szerb demokrácia" - mondta győzelmi beszédében Borisz Tadic. Koszovó elszakadása milyen hatással lesz Szerbia és az EU kapcsolatára?

- Alapjaiban az EU felé nyitott ország marad Szerbia, de az együttműködésben visszaesés várható. Alacsonyabb szinten folytatódnak a megkezdett tárgyalások, új helyzet fog kialakulni, ameddig nem stabilizálódik az ország. A kapcsolatok javulása csupán az indulatok megnyugvása után várható.

- Nem ösztönzi a Vajdaságban élőket Koszovó példája?

- Ez egy folyamatosan jelenlévő felvetés. Nem Koszovó példájában, hanem a vajdasági autonómiában gondolkodhatunk. Az autonómia, a saját alkotmányosság jogállásának kiszélesítésére fogalmazunk meg erőteljes igényeket.